

[Preben Steen Nielsen.]

duktive del af samfundet. Alt dette må med ind i bedømmelserne af udgifterne til de hvervede.

På det våbentekniske område er nytænkning ligeledes nødvendig. Socialdemokratiet finder det eksempelvis rimeligt at overveje, om det er nødvendigt for søværnet at opretholde de dyre, omkostningskrævende enheder, bl. a. af Peder Skram-klassen. Disse enheder opretholdes bl.a. ud fra det synspunkt, at man i en given konflikt skal kunne indlede forsvaret fjernt fra vore kyster. Rent faktisk er situationen imidlertid den, at Sovjetunionen i de senere år har udviklet sig til en global sømagt og i Østersøområdet afholder øvelser med en sådan intensitet, at det i praksis vil være næsten umuligt at forestille sig det fremskudte forsvars strategi anvendt på dette område. De danske interesser må her være at varetage overvågningsfunktionerne og forsvaret af selve det danske søterritorium. Sammensætningen i søværnet giver for øjeblikket en for stor spredning og en for lille effektivitet.

På samme måde ønsker vi i det kommende udvalgsarbejde bedømt mulighederne for en nyvurdering af flyvevåbnets og af hærens organisatoriske sammensætning. Forsvarsministeren har allerede ved lovforslagets fremsættelse anmodet forsvarskommandoen om at udarbejde konkrete forslag herom. Det er klart, at disse forslag må indgå i udvalgets overvejelser.

Socialdemokratiet er ligeledes klar over, at der inden for forsvaret er iværksat et omfattende rationaliseringsarbejde. Dette arbejde bør selvfølgelig intensiveres. Man må imidlertid gøre sig klart, at rationaliseringsarbejdet ikke i sig selv bringer forsvaret på højde med samfundsudviklingen. Her er det i lige så høj grad et spørgsmål om, at vi politisk får fastlagt en moderne, afbalanceret målsætning for forsvaret. Hvis målsætningen ikke er i overensstemmelse med den faktiske situation, kan rationaliseringsbestræbelserne ikke løses tilfredsstillende.

I den løbende debat har vi ofte hørt det synspunkt fremført, at når den militære sagkundskab er modstander af forslaget, at når NATO er modstander af forslaget, ja, så kan det ikke være rimeligt at fremsætte det. Vi lytter selvfølgelig med interesse til den

militære sagkundskabs kritik; ændringerne i regeringens forslag i forhold til forslaget i sidste folketingssamling er en bekræftelse herpå. Men socialdemokratiet ønsker selv sagt ikke blindt at underkaste sig de forskellige militære vurderinger. Det er enhver faggruppes ret og pligt at fremkomme med kommentarer og ønsker til lovgivningsmagten. Men man tager fundamentalt fejl, hvis man tror, at det er samfundet, der skal underkaste sig forsvaret.

Da forsvarsforliget blev etableret i 1960, og da tjenestetiden senere blev nedsat, først til 14 og siden til 12 måneder, fremkom der kritiske bemærkninger fra den militære sagkundskab. Man fandt hver gang, at bristepunktet var nået, men man tilpassede sig alligevel den politiske situation, og dette vil selvfølgelig også være tilfældet, når en ny ordning er gennemført.

Man har fra forskellig side bebrejdet os, at forslaget fremkom på et tidspunkt, hvor forsvarskommissionen endnu ikke har afsluttet sit arbejde. Kommissionen vil imidlertid være færdig tidligt på foråret, og den beretning, kommissionen afgiver, vil indgå i det materiale, folketingsudvalget får i hænde. Der bliver derfor ingen konflikt i så henseende.

Det er socialdemokratiets håb, at der blandt de partier, der stod bag det oprindelige forsvarsforlig, er vilje og evne til en fordomsfri debat om en nyorganisering af det danske forsvar. Ethvert forsvars styrke udspringer af befolkningens forståelse for nødvendigheden af et forsvar. Bringes forsvaret ikke i overensstemmelse med samfundet i øvrigt, vil forsvaret få en isoleret stilling. En uændret forsvarsordning vil derfor i løbet af få år vise sig at være til stor skade for forsvarsviljen generelt.

Regeringens forslag er et fornuftigt og realistisk udgangspunkt, fordi det er tilpasset den sikkerhedspolitiske udvikling ikke mindst i Centraleuropa, fordi det sikrer os en kvalitativt stærk dækningsstyrke kombineret med supplementstyrker og lokalforsvar, fordi værnepligtsperioden gøres effektiv ved en tjenestetid, der svarer til uddannelsesalderen, og dermed motiverer ungdommen bedre for at aftjene sin værnepligt i forsvaret, fordi det bryder med den situation, at vi på papiret har ét forsvar og i prak-